

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

V Republiki Sloveniji področje bančništva ureja Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB in 77/16 – ZCKR; v nadaljnjem besedilu: ZBan-2). Ker bančno poslovanje v osnovi temelji na zaupanju (zaupanju banke, da bo kreditojemalec vrnil sposojeni denar; zaupanju kreditojemalca, da bo banka z njegovimi podatki ravnala skrbno in bo spoštovala njihovo zaupnost), je posebna pozornost v omenjenem zakonu namenjena tudi bančni tajnosti.

Bančna tajnost pomeni pravno dolžnost bank, da varujejo podatke o premoženjskem stanju njihovih strank in da zavrnejo vsakršne zahteve tretjih oseb po posredovanju teh informacij. Izjeme od dolžnosti varovanja podatkov so lahko le zakonsko določene, podatki pa se lahko razkrijejo tudi po nalogu stranke, na katero se ti podatki nanašajo.

ZBan-2 sicer ne uporablja splošno razširjenega pojma bančna tajnost, temveč govori o zaupnih informacijah in zaupnih podatkih.

Zaupne informacije po 14. členu ZBan-2 so vse informacije o posamezni banki, ki jih pri opravljanju nadzora nad banko pridobi Banka Slovenije od banke ali drugih oseb oziroma jih izdela Banka Slovenije za namene izvajanja nadzora nad posamezno banko, vključno z internimi ocenami in poročili Banke Slovenije o poslovanju posamezne banke. Razkritje zaupnih informacij drugim organom Republike Slovenije ureja 17. člen ZBan-2, in sicer lahko Banka Slovenije zaupne informacije razkrije:

1. vladi oziroma drugemu državnemu organu Republike Slovenije, ki je odgovoren za pripravo zakonodaje glede nadzora nad bankami, investicijskimi podjetji, finančnimi institucijami in zavarovalnicami, kadar je takšno razkritje nujno za izvedbo ukrepov za stabilizacijo banke;
2. Državnemu zboru, kadar ta v skladu z zakonsko določenimi pooblastili izvaja nadzor nad delovanjem Banke Slovenije v zvezi z izvajanjem njenih nalog in pooblastil pri opravljanju nadzora, in le v obsegu, ko je posredovanje posameznih zaupnih informacij nujno za izvajanje pooblastil nadzora nad delovanjem Banke Slovenije.

Zaupni podatki so opredeljeni v 125. členu ZBan-2, in sicer so zaupni podatki vsi podatki, dejstva in okoliščine o posamezni stranki, s katerimi razpolaga banka. V skladu s 126. členom ZBan-2 mora banka varovati zaupne podatke ne glede na način, na katerega je te podatke pridobila. Člani organov banke, delničarji banke, delavci banke oziroma druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v banki oziroma pri opravljanju storitev za banko na kakršenkoli način dostopni zaupni podatki iz prejšnjega člena, teh podatkov ne smejo sporočiti tretjim osebam, niti omogočiti, da bi jih uporabile tretje osebe, ali jih sami uporabiti za lastne namene.

Dolžnost varovanja zaupnih podatkov pa ni absolutna in se ob določenih predpostavkah lahko tudi razkrije. Tretji odstavek 126. člena ZBan-2 tako določa izjeme od varovanja zaupnih podatkov, in sicer dolžnost banke glede varovanja zaupnih podatkov ne velja:

1. če stranka izrecno pisno pristane, da se sporočijo posamezni zaupni podatki;
2. če te podatke potrebuje Banka Slovenije, Evropska centralna banka, ali nadzorni organ za potrebe nadzora nad banko, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti;
3. če te podatke pisno zahteva komisija za preprečevanje korupcije ali če jih zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka pisno zahteva sodišče, državno tožilstvo ali policija, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika;
4. v primerih posredovanja podatkov nadrejenim osebam v zvezi z nadzorom na konsolidirani podlagi v skladu z določbami oddelka 9.3. tega zakona ali v skladu z ZFK;
5. za izmenjavo informacij o boniteti strank za namen upravljanja kreditnega tveganja:
 - med člani sistema izmenjave informacij o boniteti strank, ki je vzpostavljen v skladu s predpisi za namene upravljanja kreditnega tveganja bank ali
 - z bankami držav članic ali sistemi za izmenjavo informacij o boniteti strank, organiziranih v drugih državah članicah, glede informacij o boniteti strank, ki so pravne osebe;
6. v drugih primerih, kjer zakon izrecno določa dolžnost banke glede posredovanja zaupnih podatkov o posamezni stranki.

Ob sprejemu ZBan-2 je bilo mišljeno, da prav zadnja navedena točka tretjega odstavka 126. člena ZBan-2 omogoča razkritje zaupnih podatkov v vseh zakonsko določenih primerih, zato krog upravičencev do dostopa do zaupnih podatkov v ZBan-2 ni taksativno naveden.

Parlamentarna preiskovalna komisija, ki je bila 18. 6. 2015 ustanovljena z namenom ugotavljanja zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanja vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema, pa je opozorila, da se zaradi nejasnosti omenjene določbe in s tem povezane neenotne sodne prakse sooča z veliki težavami pri pridobivanju zaupnih podatkov, kar onemogoča učinkovitost in nemotenost njenega dela.

Institut parlamentarne preiskave, katerega funkcija in vsebina je podrobno opredeljena v Zakonu o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93 in 63/94 – KZ; v nadaljnjem besedilu: ZPPre) in Poslovniku o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93 in 33/03), je bil uveden za namene učinkovitega in avtonomnega ugotavljanja in raziskovanja dejanskega stanja za izvajanje pristojnosti Državnega zbora.

Parlamentarna preiskovalna komisija naj bi lahko na podlagi ZPPre pridobivala tudi zaupne podatke od različnih deležnikov, tudi zasebnopravnih subjektov, kadar te podatke potrebuje za sprejemanje pravnih in političnih odločitev iz svoje pristojnosti. ZPPre izrecno ne določa dolžnosti banke glede posredovanja zaupnih podatkov o posamezni stranki, določa pa dolžnost

odzvati se vabilu preiskovalne komisije. Poleg tega še določa, da so vlada, upravni organi, organizacije, ki opravljajo javno službo, in vsi nosilci javnih pooblastil dolžni kadarkoli dovoliti preiskovalni komisiji ali njenim pooblaščencom dostop do dokumentacije, s katero razpolagajo, izdati potrebna dovoljenja za pričevanje ter predložiti spise.

Kot je izpostavilo tudi Ustavno sodišče v svoji odločbi U-I-244/99 z dne 15. 6. 2000, so preiskovalne pristojnosti in pooblastila Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter preiskovalne komisije omejene z ustavno opredeljenim položajem in pooblastili Državnega zbora. Zakonitost posameznih preiskovalnih dejanj Državnega zbora oziroma njegove preiskovalne komisije se presoja glede na pooblastila Državnega zbora v skladu z ustavo, glede na pooblastila preiskovalne komisije, kot izhajajo iz zakonov ter glede na mandat preiskovalne komisije (določna opredelitev predmeta preiskave ter razlogov za odreditev preiskave, kot izhaja iz akta o odreditvi parlamentarne preiskave). Tako je v zvezi s preiskovalnimi pristojnostmi, kar vključuje tudi pridobivanje zaupnih in drugih podatkov od različnih deležnikov, to pridobivanje omejeno po eni strani z načelom delitve oblasti in ustavnimi pristojnostmi drugih institucij, na drugi strani pa tudi z ustavnimi pravicami posameznikov in drugih subjektov.

Kot izhaja iz citirane odločbe Ustavnega sodišča, je pri izvajanju preiskave in preiskovalnih dejanj v razmerju do tretjih oseb tudi parlamentarna preiskovalna komisija vezana na ustavna jamstva in spoštovanje načela sorazmernosti (15. člen Ustave Republike Slovenije) ter lahko izvaja preiskovalna dejanja tako, da ohranja ravnotežje med varstvom ustavnih pravic in uresničitvijo ciljev parlamentarne preiskave (za uresničevanje pooblastil Državnega zbora). Tako tudi določba 4. člena ZPPre, ki določa varstvo tajnosti pisem in drugih občil ter nedotakljivost človekove zasebnosti v postopku parlamentarne preiskave, izrecno ponavlja ustavno jamstvo, da so posegi v posameznikovo svobodo in zasebnost dopustni, če imajo podlago v zakonu in če so v skladu z načelom sorazmernosti. Hkrati je na podlagi ZPPre varstvo zasebnosti zagotovljeno s pravico odklonitve odgovora, z možnostjo izključitve javnosti sej in z dolžnostjo članov preiskovalne komisije, da varujejo zaupnost podatkov, s katerimi se seznanijo v postopku.

ZPPre nadalje poleg navedenih varoval za zavarovanje zasebnosti in preprečevanje zlorab v zvezi z uporabo zaupnih podatkov v postopku parlamentarne preiskave določa tudi pravila glede sodnega varstva v zvezi z ukrepi v parlamentarni preiskavi, ki pomenijo neposredni poseg v posameznikove ustavne pravice, in sicer z uveljavljanjem sodnega varstva na podlagi ZPPre oziroma Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 – odl. US, 62/10, 98/11 – odl. US in 109/12) ter s predhodno sodno presojo zakonitosti posameznih ukrepov in preiskovalnih dejanj v okviru parlamentarne preiskave (pravna pomoč sodišča v skladu s 13. členom ZPPre, s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja kazenski postopek, o preiskovalnih dejanjih). Zakon tako določa sodno presojo, ali parlamentarna preiskava v vsakem posameznem primeru z določenimi preiskovalnimi dejanji (npr. z zahtevo za pridobitev zaupnih podatkov) ostaja v mejah svojih pristojnosti glede na akt o ustanovitvi, zakon in ustavo (zlasti načelo sorazmernosti).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je odpraviti nejasnosti in težave, s katerimi se pri svojem delu srečuje aktualna parlamentarna preiskovalna komisija, ki preiskuje nedavno bančno sanacijo, in omogočiti njeno

učinkovito in nemoteno delo ter na ta način doseči namen, za katerega je bila parlamentarna komisija ustanovljena. Namen parlamentarne preiskave, kot izhaja iz sklepa o njeni ustanovitvi, je ugotoviti vzroke in ravnanja, ki so privedli do ponovne sanacije slovenskega bančnega sistema, razjasniti sistem nadziranja, delovanja in upravljanja slovenskega bančnega sektorja, ki je dopustil, da so slovenske banke v takšnem stanju, in ugotoviti posledice, ki jih bo imela sanacija za slovensko državo. Cilj te parlamentarne preiskave pa je, da bo s svojimi razkritji in ugotovitvami pripomogla k temu, da v Sloveniji že čez nekaj let ne bo treba izvesti že tretje sanacije slovenskega bančnega sistema, da bodo slovenske banke dolgoročno stabilne ter likvidne in da bodo normalno servisirale potrebe gospodarstva in prebivalstva.

Cilj predlaganega zakona je tako tudi povečanje transparentnosti delovanja bančnega sistema.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na načelu preglednosti delovanja bančnega sistema.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlagano rešitvijo se določneje ureja pridobivanje zaupnih podatkov, ki jih pri svojem delu potrebuje parlamentarna preiskovalna komisija. Med izjeme od varovanja dolžnosti zaupnih bančnih podatkov se v ta namen v tretjem odstavku 126. člena ZBan-2 izrecno dodaja tudi primer, ko te podatke pisno zahteva parlamentarna preiskovalna komisija, kadar v skladu z zakonom izvaja preiskavo. V tem primeru namreč interes varovanja tajnih podatkov trči ob javni interes, da se raziščejo nepravilnosti in zlorabe v slovenskem bančnem sistemu, glede na to, da so bile banke sanirane z davkoplačevskim denarjem.

Glede na to, da mora parlamentarna preiskovalna komisija delovati v skladu z ZPPre, predlagana rešitev ohranja ustrezne varovalke, ki onemogočajo zlorabo instituta bančne tajnosti. Banka lahko ustrezno označi dokumente, ali gre za zaupne podatke, da tudi parlamentarna preiskovalna komisija takšne podatke ustrezno zavaruje. Obenem še vedno obstaja tudi možnost sodne presoje, ali je parlamentarna preiskovalna komisija v primeru, ko bo zahtevala zaupne bančne podatke, delovala v skladu s svojimi pooblastili, obsegom in namenom preiskave.

S predlogom zakona se odpravljata tudi redakcijski napaki v 7. in 69. členu ZBan-2. V prvem od navedenih členov je v prvem odstavku pomotoma izpadla navedba staršev in posvojiteljev kot ožjih družinskih članov. V drugem odstavku 69. člena ZBan-2 pa se popravi navedba glede kvalificiranega dovoljenja in se namesto tega pravilno uporabi pojem kvalificiran delež.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun.

Predlog zakona tudi nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev za obdobje, za katero je bil državni proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina, ki jo obravnava predlog zakona, ni neposredno predmet harmonizacije na nivoju Evropske unije. Področje opravljanja bančnih storitev sicer urejata dva evropska predpisa, in sicer Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 575/2013) ter Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES.

Uredba (EU) št. 575/2013 v drugem odstavku 59. člena neposredno določa, da države članice lahkoodobrijo razkritje nekaterih informacij, povezanih z bonitetnim nadzorom institucij, parlamentarnim preiskovalnim odborom v njihovi državi članici, računskim sodiščem v njihovi državi članici in drugim subjektom, pristojnim za preiskave v njihovi državi članici, ob upoštevanju določenih pogojev. Tej določbi, ki se sicer uporablja tudi neposredno, sledi tudi Zakon o bančništvu, saj v drugem odstavku 17. člena določa, da Banka Slovenije lahko zaupne informacije razkrije Državnemu zboru, kadar ta v skladu z zakonsko določenimi pooblastili izvaja nadzor nad delovanjem Banke Slovenije v zvezi z izvajanjem njenih nalog in pooblastil pri opravljanju nadzora, in le v obsegu, ko je posredovanje posameznih zaupnih informacij nujno za izvajanje pooblastil nadzora nad delovanjem Banke Slovenije.

Nobeden od navedenih evropskih predpisov hkrati tudi izrecno ne prepoveduje, da bi do zaupnih bančnih podatkov, s katerimi razpolaga banka, dostopala parlamentarna preiskovalna komisija v primeru, da izvaja svoje pristojnosti, določene z zakonom.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Republika Hrvaška

Za dostop do zaupnih bančnih podatkov, s katerimi razpolagajo posamezne banke, hrvaški zakon o kreditnih institucijah¹ v 157. členu določa vrsto izjem, med katerimi pa hrvaški sabor ali njegova preiskovalna telesa niso izrecno navedeni. Izjemoma pa dostop do zaupnih bančnih podatkov dopušča, če »je to določeno z drugim zakonom«. Kot je znano, takšno ureditev vsebuje tudi slovenski zakon, ki ureja bančništvo.

¹ <https://www.hnb.hr/en/-/zakon-o-kreditnim-institucijama>

Izrecno pa hrvaški zakon o kreditnih institucijah v 211. členu določa, da mora Hrvaška narodna banka omogočiti dostop do zaupnih bančnih podatkov, s katerimi razpolaga, tudi saboru, kadar ta izvaja svoje preiskovalne pristojnosti. Tudi slovenski Zakon o bančništvu v 17. členu določa, da "Banka Slovenije lahko zaupne informacije razkrije Državnemu zboru, kadar ta v skladu z zakonsko določenimi pooblastili izvaja nadzor nad delovanjem Banke Slovenije v zvezi z izvajanjem njenih nalog in pooblastil pri opravljanju nadzora, in le v obsegu, ko je posredovanje posameznih zaupnih informacij nujno za izvajanje pooblastil nadzora nad delovanjem Banke Slovenije.«. Tudi v tem delu je torej hrvaška pravna ureditev sorodna slovenski.

Kraljevina Belgija

Belgijska zakonodaja za področje bančništva določa, da ima belgijska centralna banka z vidika izvajanja svoje nadzorstvene funkcije neomejen dostop do vseh bančnih podatkov, tudi podatkov o komitentih banke (računih, transakcijah), ki so sicer obravnavani kot zaupni.

Belgijska centralna banka mora podatke, do katerih neomejeno dostopa, varovati kot zaupne in jih ne sme razkrivati tretjim osebam. Zakon določa tudi izjeme glede razkritja, npr. za potrebe vodenja kazenskih postopkov in podobno. Dostop do zaupnih bančnih podatkov ima tudi belgijski parlament, in sicer v primeru, da v skladu s 56. členom Ustave Kraljevine Belgije ustanovi preiskovalno komisijo, in ob upoštevanju določbe drugega odstavka 59. člena Uredbe (EU) št. 575/2013.

Republika Poljska

Poljski zakon, ki ureja bančništvo, posebej našteva subjekte, ki imajo pod določenimi pogoji dostop do zaupnih bančnih podatkov. Med temi izjemami ni poljskega parlamenta. Poleg tega zakon posebej ne določa, da ima poljski parlament dostop do zaupnih informacij, s katerimi razpolaga Narodna banka Poljske.

Zvezna republika Nemčija

Nemški zakon, ki ureja bančništvo², dostop do zaupnih bančnih podatkov ureja v 24.c členu. Dostop do zaupnih podatkov o imetnikih računov, pooblaščenih osebah in drugih upravičencih bančnih računov imajo tako organi pregona, organi za socialno delo, sodni izvršitelji, organi za finančni nadzor in davčni organi. Parlamentarna preiskovalna komisija nima neposrednega dostopa do zaupnih bančnih podatkov.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

² https://www.bafin.de/SharedDocs/Downloads/EN/Aufsichtsrecht/dl_kwg_en.html?nn=8232246

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona ne določa dodatnih administrativnih obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

S predlaganim zakonom se odpravijo nejasnosti in težave, s katerimi se pri svojem delu srečuje aktualna parlamentarna preiskovalna komisija, ki preiskuje nedavno bančno sanacijo, v zvezi z dostopom do zaupnih bančnih podatkov. Zagotovitev vseh pogojev za nemoteno delovanje navedene parlamentarne preiskovalne komisije bo posredno imelo pozitivne posledice za gospodarstvo, saj se z razkritjem vzrokov za nastanek krize v bančnem sistemu povečuje transparentnost delovanja bančnega sistema.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo objavljen na spletni strani Ministrstva za finance.

Zakon bo izvajala Banka Slovenije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

Gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o bančništvu, ki niso vsebinske narave, zato sodelovanje javnosti ni potrebno.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica za finance
- Gorazd Renčelj, državni sekretar
- mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Tilen Božič, državni sekretar
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem
- Aleš Butala, vodja Sektorja za finančni sistem
- Janja Jereb, vodja Oddelka za bančništvo, zavarovalništvo in plačilni promet
- mag. Robert Petek, sekretar

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB in 77/16 – ZCKR) se v prvem odstavku 7. člena četrta alineja 21. točke spremeni tako, da se glasi:

»- starš ali posvojitelj te osebe ali osebe iz prve alineje te točke;«.

2. člen

V drugem odstavku 69. člena se besedilo »pridobitev kvalificiranega dovoljenja« nadomesti z besedilom »pridobitev kvalificiranega deleža«.

3. člen

V tretjem odstavku 126. člena se za 4. točko doda nova 4.a točka, ki se glasi:

»4.a če te podatke pisno zahteva preiskovalna komisija, kadar v skladu z zakonom, ki ureja parlamentarno preiskavo, izvaja preiskavo;«.

4. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Z dopolnitvijo četrte alineje 21. točke prvega odstavka 7. člena Zakona o bančništvu (ZBan-2) se odpravlja redakcijska napaka, ki je nastala ob sprejemanju novega zakona, ki ureja bančništvo. Pomotoma so bili namreč med osebe, v zvezi s katero se presoja povezanost, uvrščeni stari starši, namesto staršev in posvojiteljev.

K 2. členu

Sprememba v drugem odstavku 69. člena ZBan-2 je redakcijske narave, s katero se odpravlja napaka pri navedbi kvalificiranega deleža.

K 3. členu

Z dopolnitvijo tretjega odstavka 126. člena ZBan-2 se izrecno določi, da lahko pod določenimi pogoji do zaupnih bančnih podatkov dostopa tudi parlamentarna preiskovalna komisija, s čimer se odpravijo dosedanje nejasnosti glede tolmačenja tega člena.

Tretji odstavek 126. člena ZBan-2 sicer v 6. točki že sedaj določa, da dolžnost banke glede varovanja zaupnih podatkov ne velja v drugih primerih, kjer zakon izrecno določa dolžnost banke glede posredovanja zaupnih podatkov o posamezni stranki, vendar Zakon o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93 in 63/94 – KZ; v nadaljnjem besedilu: ZPPre), ki je zakonska podlaga za delovanje parlamentarnih preiskovalnih komisij, izrecno te dolžnosti banke ne določa.

S predlagano dopolnitvijo 126. člena ZBan-2 se nejasnosti glede njegovega tolmačenja odpravijo. Parlamentarna preiskovalna komisija bo lahko dostopala do zaupnih bančnih podatkov, s katerimi razpolaga banka, pri čemer možnost dostopa ne bo absolutna, temveč bo še naprej omejena z ZPPre. Preiskovalne pristojnosti in pooblastila parlamentarne preiskovalne komisije so namreč omejene z ustavno opredeljenim položajem in pooblastili Državnega zbora ter glede na mandat preiskovalne komisije kot izhaja iz akta o odreditvi parlamentarne preiskave (opredelitev predmeta preiskave in razlogov za odreditev preiskave).

Na podlagi predlagane dopolnitve tretjega odstavka 126. člena ZBan-2 bo lahko parlamentarna preiskovalna komisija zahtevala tudi zaupne bančne podatke, ki se bodo nanašali na obdobje pred uveljavitvijo tega zakona, v skladu z njenim mandatom kot bo izhajal iz akta o odreditvi parlamentarne preiskave.

K 4. členu

Člen določa rok za uveljavitev tega zakona.

IV. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO

7. člen (drugi pojmi)

(1) V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. »bančna skupina« pomeni skupino, znotraj katere ima vsaj ena družba položaj:
 - kreditne institucije, ki je nadrejena ali udeležena v vsaj eni drugi kreditni ali finančni instituciji,
 - kreditne institucije, ki je z drugo kreditno ali finančno institucijo povezana s skupnim vodenjem,
 - nadrejenega finančnega holdinga, ki mu je podrejena vsaj ena kreditna institucija ali
 - nadrejenega mešanega finančnega holdinga, ki mu je podrejena vsaj ena kreditna institucija;
2. »dejanski stroški« so stroški, katerih višina ne presega stroškov, ki nastanejo oziroma je utemeljeno pričakovati, da bodo nastali zaradi opravljanja storitve ali dejavnosti;
3. »država članica« pomeni državo članico Evropske unije ali državo podpisnico Sporazuma o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora (UL L št. 1 z dne 3. januarja 1994, str. 3);
4. »EU nadrejena družba« pomeni EU nadrejena institucija, EU nadrejeni finančni holding ali EU nadrejeni mešani finančni holding;
5. »Evropski bančni odbor« pomeni Evropski odbor za bančništvo, ki je bil ustanovljen s Sklepom Komisije z dne 5. novembra 2003 o ustanovitvi Evropskega odbora za bančništvo (UL L št. 3 z dne 7. januarja 2004, str. 36);
6. »Evropski odbor za sistemska tveganja« pomeni Evropski odbor za sistemska tveganja, ustanovljen z Uredbo (EU) št. 1092/2010;
7. »Evropski bančni organ« pomeni Evropski bančni organ, ustanovljen z Uredbo (EU) št. 1093/2010;
8. »Evropski organ za vrednostne papirje in trge« pomeni Evropski organ za vrednostne papirje in trge, ustanovljen z Uredbo (EU) št. 1095/2010;
9. »Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine« pomeni Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine, ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) št. 1094/2010;
10. »evropski nadzorni organ« pomeni Evropski bančni organ, Evropski organ za vrednostne papirje in trge ali Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine;
11. »finančna družba« pomeni:
 - institucijo s sedežem v Republiki Slovenije ali drugi državi članici,
 - finančno institucijo s sedežem v Republiki Slovenije ali drugi državni članici, če je finančna institucija podrejena družba kreditne institucije, investicijskega podjetja ali podjetja iz tretje ali četrte alineje te točke ter je vključena v nadzor nadrejene družbe na konsolidirani podlagi v skladu s 6. do 17. členom Uredbe (EU) št. 575/2013,
 - finančni holding, mešani finančni holding in mešani poslovni holding s sedežem v Republiki Sloveniji ali drugi državni članici,
 - nadrejeni finančni holding v Republiki Sloveniji, EU nadrejeni finančni holding, nadrejenih mešanih finančnih holdingov v Republiki Sloveniji in EU nadrejeni mešani finančni holding,
 - podružnico banke tretje države v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici;
12. »finančna pogodba« pomeni katerokoli od naslednjih pogodb ali sporazumov:

- pogodbe o vrednostnih papirjih, vključno s pogodbami za nakup, prodajo ali posojlo vrednostnega papirja, skupine ali indeksa vrednostnih papirjev, opcijami na vrednostni papir ali skupino ali indeks vrednostnih papirjev, posli začasne prodaje ali začasnega odkupa takšnega vrednostnega papirja, skupine ali indeksa,
- pogodbe o blagu, vključno s pogodbami za nakup, prodajo ali posojlo blaga ali skupine ali indeksa blaga z dobavo v prihodnosti, opcijami na blago ali skupino ali indeks blaga, posli začasne prodaje oziroma začasnega odkupa takšnega blaga, skupine ali indeksa,
- terminske pogodbe in terminske dogovore, vključno s pogodbami (ki niso pogodbe o blagu iz prejšnje alineje) za nakup, prodajo ali prenos blaga ali premoženja druge vrste, storitve, pravice ali poslovnega deleža po določeni ceni na datum v prihodnosti,
- sporazume o zamenjavah, vključno z zamenjavami in opcijami v zvezi z obrestnimi merami, sporazumi o promptnem ali drugem menjalnem tečaju, valuto, delniškim indeksom ali lastniškim instrumentom, dolžniškim indeksom ali dolžniškim instrumentom, blagovnimi indeksi ali blagom, vremenom, izpusti ali inflacijo, zamenjavami celotnih donosov, zamenjavami kreditnih razmikov ali kreditnimi zamenjavami, ter drugimi podobnimi sporazumi ali transakcijami, s katerim se periodično trguje na trgih zamenjav ali izvedenih finančnih instrumentov,
- sporazume o medbančnem zadolževanju, kjer je rok vračila največ tri mesece,
- okvirne sporazume za pogodbe ali sporazume iz prve do pete alineje te točke;

13. »izredna javnofinančna pomoč« pomeni državno pomoč v smislu prvega odstavka 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali drugo javnofinančno podporo na nadnacionalni ravni, ki bi pomenila državno pomoč, če bi bila dodeljena na nacionalni ravni in ki je predvidena za ohranitev ali ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja, likvidnosti ali solventnosti banke ali posamezne finančne družbe v skupini, katere del je banka, ali celotne skupine, katere del je banka;

14. »Komisija« pomeni Evropsko komisijo;

15. »modelsko tveganje« pomeni morebitno izgubo, ki jo lahko utрпи banka kot posledico odločitev, ki bi lahko načeloma temeljile na rezultatih notranjih modelov, in sicer zaradi napak pri razvoju, izvajanju ali uporabi tovrstnih modelov;

16. »nadzorni organ« je nadzorni organ, ki je pristojen za nadzor nad subjekti finančnega sektorja, in ni pristojni organ, in na območju Republike Slovenije pomeni Agencijo za zavarovalni nadzor ter Agencijo za trg vrednostnih papirjev;

17. »notranji pristop« pomeni pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen iz prvega odstavka 143. člena Uredbe (EU) št. 575/2013, pristop na podlagi notranjih modelov iz 221. člena Uredbe (EU) št. 575/2013, pristop na podlagi lastnih ocen iz 225. člena Uredbe (EU) št. 575/2013, pristop na podlagi naprednih pristopov za merjenje iz drugega odstavka 312. člena Uredbe (EU) št. 575/2013, metoda notranjih modelov iz 283. in 363. člena Uredbe (EU) št. 575/2013 ter pristop notranjega ocenjevanja iz tretjega odstavka 259. člena Uredbe (EU) št. 575/2013;

18. »Odbor za finančno stabilnost« pomeni Odbor za finančno stabilnost, ustanovljen na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor finančnega sistema;

19. »organ nadzora« pomeni v dvotirnem sistemu upravljanja nadzorni svet banke in v enotirnem sistemu upravljanja neizvršne člane upravnega odbora banke, ki so v skladu s tem zakonom pooblaščen za nadzorovanje in spremljanje vodenja poslov banke;

20. »organ vodenja« pomeni v dvotirnem sistemu upravljanja upravo banke in v enotirnem sistemu upravljanja izvršne direktorje banke, ki so v skladu s tem zakonom pooblaščen za vodenje poslov banke;

21. »ožji družinski član« pomeni osebo, ki je v razmerju do druge osebe:

- njen zakonec ali oseba, s katero živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, ali oseba, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti,

- otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz prejšnje alineje,
 - druga oseba, ki ji je dodeljena v skrbništvo, ali
 - stari starš te osebe ali osebe iz prve alineje te točke;
22. »pomembna banka« pomeni banko, ki jo kot pomembno opredeli Banka Slovenije na podlagi tega zakona v zvezi z uveljavljanem zahtev, ki jih za pomembne banke določa ta zakon;
23. »pristojni organ« pomeni pristojni organ, kakor je opredeljen v 40. točki prvega odstavka 4. člena Uredbe (EU) št. 575/2013, ter Evropsko centralno banko, kadar je pristojna za izvajanje pooblastil in nalog bonitetnega nadzora nad kreditnimi institucijami v skladu z Uredbo (EU) št. 1024/2013, in na območju Republike Slovenije pomeni Banko Slovenije ali Evropsko centralno banko, kadar je pristojna za izvajanje pooblastil in nalog bonitetnega nadzora nad bankami v skladu z Uredbo (EU) št. 1024/2013;
24. »skupina« pomeni nadrejeno osebo in njene podrejene družbe;
25. »sistemsko pomembna banka« pomeni banko, ki bi v primeru propada ali slabega poslovanja lahko povzročila sistemsko tveganje in ima položaj:
- EU nadrejene banke,
 - podrejene banke EU nadrejenemu finančnemu holdingu ali EU nadrejenemu mešanemu finančnemu holdingu,
 - banke, ki ni podrejena subjektu iz prve in druge alineje te točke;
26. »sistemsko tveganje« pomeni tveganje motenj v finančnem sistemu, ki ima lahko resne negativne posledice za finančni sistem in realno gospodarstvo;
27. »subjekt v skupini« pomeni pravno osebo, ki je del skupine;
28. »tretja država« pomeni državo, ki ni država članica;
29. »upravljalni organ« pomeni organ vodenja ali nadzora banke;
30. »višje vodstvo« pomeni fizične osebe, ki v banki opravljajo izvršilne funkcije in so odgovorne organu vodenja za vsakodnevno izvajanje poslov banke.

(2) Pojmi elektronski denar, plačilna storitev in storitve upravljanja plačilnih sistemov imajo enak pomen, kakor je določen v zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme.

(3) Banka Slovenije opredeli podrobnejša merila za določitev pomembne banke iz 22. točke prvega odstavka tega člena v zvezi z uveljavljanjem določenih zahtev, ki jih za pomembne banke določa ta zakon ali Uredba (EU) št. 575/2013. Pri določanju podrobnejših meril za pomembne banke Banka Slovenije upošteva:

1. velikost in notranjo organiziranost banke,
2. naravo, obseg in zapletenosti dejavnosti, ki jih banka opravlja,
3. pomen banke za lokalni trg.

69. člen

(odločitev o zahtevi za izdajo dovoljenja za kvalificirani delež)

(1) Odločitev o zahtevi za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža mora obsegati tudi utemeljitev glede morebitnih stališč in pomislov organov iz 65. člena tega zakona.

(2) Najpozneje v dveh delovnih dneh po odločitvi o zahtevi za izdajo dovoljenja za kvalificirani delež in najpozneje do poteka roka iz prvega odstavka 67. člena tega zakona, ob upoštevanju morebitnega zadržanja po četrtem ali petem odstavku 67. člena tega zakona, se izda in odpravi pisni odpravek odločitve o izdaji dovoljenja ali o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega dovoljenja.

(3) Če do poteka roka iz prvega odstavka 67. člena tega zakona, ob upoštevanju morebitnega zadržanja po četrtem ali petem odstavku 67. člena tega zakona, ni izdan pisni odpravek odločitve skladu s prejšnjim odstavkom, se šteje, da je z dnem, s katerim poteče ta rok, vložniku izdano dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža.

(4) Ne glede na druge določbe tega zakona se na podlagi zahteve vložnika na javnih spletnih straneh objavi izvleček odločitve Evropske centralne banke o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža s povzetkom razlogov za tako odločitev. Izvleček odločitve Evropske centralne banke ne vsebuje zaupnih informacij in zaupnih podatkov v zvezi z drugimi osebami.

126. člen

(dolžnost varovanja zaupnih podatkov)

(1) Banka mora varovati zaupne podatke iz prejšnjega člena, ne glede na način, na katerega je te podatke pridobila.

(2) Člani organov banke, delničarji banke, delavci banke oziroma druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v banki oziroma pri opravljanju storitev za banko na kakršenkoli način dostopni zaupni podatki iz prejšnjega člena, teh podatkov ne smejo sporočiti tretjim osebam, niti omogočiti, da bi jih uporabile tretje osebe, ali jih sami uporabiti za lastne namene.

(3) Dolžnost banke iz prvega odstavka tega člena glede varovanja zaupnih podatkov ne velja:

1. če stranka izrecno pisno pristane, da se sporočijo posamezni zaupni podatki;
2. če te podatke potrebuje Banka Slovenije, Evropska centralna banka, ali nadzorni organ za potrebe nadzora nad banko, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti;
3. če te podatke pisno zahteva komisija za preprečevanje korupcije ali če jih zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka pisno zahteva sodišče, državno tožilstvo ali policija, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika;
4. v primerih posredovanja podatkov nadrejenim osebam v zvezi z nadzorom na konsolidirani podlagi v skladu z določbami oddelka 9.3. tega zakona ali v skladu z ZFK;
5. za izmenjavo informacij o boniteti strank za namen upravljanja kreditnega tveganja:
 - med člani sistema izmenjave informacij o boniteti strank, ki je vzpostavljen v skladu s predpisi za namene upravljanja kreditnega tveganja bank ali
 - z bankami držav članic ali sistemi za izmenjavo informacij o boniteti strank, organiziranih v drugih državah članicah, glede informacij o boniteti strank, ki so pravne osebe;
6. v drugih primerih, kjer zakon izrecno določa dolžnost banke glede posredovanja zaupnih podatkov o posamezni stranki.

(4) Dolžnost varovanja zaupnih podatkov ne velja, če banka ali oseba iz drugega odstavka tega člena te podatke posreduje tožilstvu ali policiji z namenom, da naznani razloge za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje.

(5) Poleg primerov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena lahko banka razkrije zaupne podatke tudi, če je to potrebno za izvedbo pogajanj za sklenitev pogodbe ali za izpolnjevanje pogodbe, ki jo banka sklene v okviru običajne bančne dejavnosti, in če prejemnik zagotovi

ustrezno varovanje zaupnosti podatkov. Banka lahko za potrebe iz prvega stavka razkrije le tiste zaupne podatke v zvezi s stranko, ki so nujno potrebni za sklenitev ali izvajanje pogodbe.

(6) Banka mora za vsako posredovanje zaupnih podatkov zagotoviti, da je mogoče pozneje ugotoviti, kateri zaupni podatki so bili posredovani, komu, kdaj in na kakšni podlagi, in sicer za obdobje desetih let po posredovanju teh podatkov.

V. RAZLOG ZA OBRAVNAVO PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije obravnava Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu po skrajšanem postopku. Gre namreč za manj zahtevne spremembe in dopolnitve navedenega zakona, za kar Poslovnik državnega zbora omogoča, da se jih obravnava in sprejme po skrajšanem postopku. Spremembi 7. in 69. člena Zakona o bančništvu sta redakcijske narave, medtem ko se z dopolnitvijo 126. člena Zakona o bančništvu le jasneje določi, da lahko pod določenimi pogoji do zaupnih bančnih podatkov dostopa tudi parlamentarna preiskovalna komisija.